

## Bijlage 2

*Inspreektekst van de heer Stigter bij agendapunt 2.2 tijdens de vergadering van de vakcommissie RGW d.d. 8 januari 2020.*

'Beste voorzitter, beste leden van de vakcommissie Ruimte, Groen en Water,

Allereerst bedankt voor de verkregen mogelijkheid om in te spreken. Graag willen wij van deze mogelijkheid gebruik maken om te reageren op het initiatiefvoorstel Voedselplan van de PvdA. Met interesse en verbazing hebben wij vanuit LTO Noord kennisgenomen van het betreffende initiatiefvoorstel. Voorop staat dat LTO Noord het doel van het Voedselplan onderschrijft; een transitie van de landbouw naar een kringlooplandbouw, waarbij in harmonie met de omgeving en op een circulaire wijze landbouw wordt bedreven. Onze verbazing spitst zich toe op de wijze hoe volgens het Voedselplan de kringlooplandbouw dient te worden georganiseerd. Wij hebben moeten constateren dat, naast een verschil van inzicht over de organisatie van de kringlooplandbouw, het stuk helaas foutieve informatie, onvolledigheden en onduidelijkheden bevat. Dit heeft betrekking op zowel het proces van totstandkoming van het Voedselplan alsook op de inhoud van het Voedselplan. Derhalve voelen wij ons genoodzaakt om op bovengenoemde elementen te reageren.

Bij de korte beschrijving van het proces van totstandkoming van het plan, onderaan bladzijde 5, wordt gemeld dat er overleg is gevoerd met vertegenwoordigers van alle betrokken partijen, waaronder LTO. Daarbij is aangegeven dat de op- en aanmerkingen van de betrokken partijen zoveel mogelijk zijn verwerkt. Weliswaar is gesproken met een bestuurder van het provinciale bestuur, de heer Van Donselaar, deze bestuurder heeft echter aangegeven tijdens dit vluchtige moment van reageren dit op persoonlijke titel te hebben gedaan. De betreffende bestuurder heeft daarbij aangegeven graag in gezamenlijkheid met overige bestuurders én met inhoudelijke ondersteuning vanuit de werkorganisatie te willen reageren. Deze mogelijkheid heeft zich echter nooit voorgedaan. De heer Van Donselaar heeft hier niets van terug gehoord. Derhalve was van een overleg met vertegenwoordigers van LTO geen sprake. Helaas. Bovendien zijn de gegeven op- en aanmerkingen op persoonlijke titel van de heer Van Donselaar, geenszins verwerkt in het betreffende plan. Met betrekking tot de inhoud kunnen en willen wij de inhoud vanuit LTO en de agrarische sector niet onderschrijven. Hieronder reageren wij op een aantal punten waarvan wij van mening zijn dat deze foutieve informatie, onvolledigheden of onduidelijkheden bevatten.

Ten eerste zijn wij van mening dat de informatie met betrekking tot het grote gebruik van antibiotica en andere medicatie bij varkens en kippen foutief en onvolledig is. Er is geenszins sprake van groot gebruik van antibiotica en andere medicatie bij deze dieren. Wij kunnen alle uitwerpselen van de dieren gebruiken als meststof. Rioolslib is echter te vervuild om in de landbouw te gebruiken. Bovendien is uit onderzoek gebleken, wat wij ook in de dagelijkse praktijk ervaren, dat het antibioticagebruik in de varkenshouderij en de pluimveehouderij de afgelopen 10 jaar drastisch is gedaald. Het gebruik van antibiotica ligt in Nederland onder het Europees gemiddelde en ver beneden het gebruik van antibiotica in landen als België, Duitsland, Frankrijk, Italië en Spanje. U kunt deze dingen teruglezen bij de linkjes die onderaan staan.

Ten tweede wordt op de eerste bladzijde gesteld dat er vandaag de dag boerderijen zijn die het stikstofoverschot tot 0% kunnen reduceren. Dit is feitelijk onjuist aangezien dit in de praktijk niet mogelijk is. Wél is het mogelijk om het stikstofoverschot te reduceren tot een wenselijk niveau. In de recent afgeronde Proeftuin Veenweiden heeft de agrarische sector bewezen dit te kunnen realiseren. Zie linkje 2. De agrarische sector dient dan wel te worden gestimuleerd om dit te kunnen doen.

1 Rijksoverheid (2020). Antibioticagebruik in de veehouderij:  
<https://www.clo.nl/indicatoren/nl056505-antibioticagebruik-in-de-veehouderij>.

Ten derde wordt op bladzijde 2 vermeld dat Nederland met 90,3 miljard euro de op één na grootste exporteur van landbouwgoederen van de wereld is. Dit is feitelijk juist. Echter, verderop wordt in de tekst gevraagd of Nederland moet streven naar het voeden van de wereld. Hiermee wordt gesuggereerd dat Nederland ook één van de grootste voedselproducten van de wereld is. Dat klopt niet. Weliswaar produceert Nederland, met de meest efficiënte en innovatieve landbouwsector ter wereld, relatief veel voedsel. Op de ranglijst van voedselproducerende landen staat Nederland op plaats 22.

Verder kan LTO zich niet vinden in de manier waarop een kringlooplandbouw, volgens het Voedselplan, dient te worden gerealiseerd. Zo stelt het Voedselplan op bladzijde 5 dat het omschakelen naar een kringlooplandbouw binnen twee jaar mogelijk is. Dit is in de praktijk echter onmogelijk, aangezien de natuur en de biodiversiteit langer dan twee jaar, namelijk ongeveer twintig jaar, nodig heeft om zich aan te passen aan een andere vorm van landbouw.

Daarnaast stelt men voor dat vrijkomende gronden, als gevolg van het uitkopen van boeren, terug moeten worden gegeven aan de natuur of in gebruik genomen moeten worden voor woon- of energiedoelinden. Wil men echter een kringlooplandbouw realiseren, dan dienen deze gronden beschikbaar te blijven voor de landbouw. Kringloop betekent extensiveren en als vrijkomende gronden uit de landbouw worden genomen, kunnen de blijvende bedrijven nooit extensiveren.

Mijn laatste punt. De consument speelt een belangrijke rol.

Ik wil afsluiten met een uitnodiging. Alstublieft, ga bij dit soort discussies in gesprek met de boer voordat dit soort documenten hier op tafel komen. Zorg voor een goede voorbereiding en voor juiste informatie in dit soort documenten. Wij zijn altijd bereid om met u in gesprek te gaan. Dank u wel.

Gijs Stigter, themahouder Water LTO Noord Utrecht

2 Proeftuin Veenweiden (2019): Eindbijeenkomst - Resultaten:

<https://proeftuinveenweiden.nl/eindbijeenkomst-resultaten/>.

3 Rabobank (2016). Het heden en verleden van het Nederlandse verdienvermogen:

<https://economie.rabobank.com/publicaties/2016/mei/het-heden-en-verleden-van-het-nederlandse-verdienvermogen/#AnkerVoetnootintekst3>